

EDYTA STEIN WCIĄŻ INSPIRUJE LUDZI KULTURY

„Pytając o inspiracje Edyty Stein w naszym współczesnym życiu, chciałem sprowokować pewien wysiłek duchowy” – podkreśla ks. Manfred Deselaers z Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu. W ten sposób kapłan podsumowuje specjalny projekt, w którym oświęcimska placówka zaprosiła ludzi z całej Europy do opowiedzenia o tym, jak dzisiaj inspiruje ich karmelitańska męczennica XX wieku. Nadesłano dotąd ponad 30 filmów, w których swoistymi świadectwami podzieliły się osoby świeckie i duchowne, naukowcy, lekarze, studenci i uczniowie z Polski, Niemiec, Holandii, Rosji, Irlandii i Kazachstanu.

Oryginalny projekt CDiM upamiętnia świętą karmelitankę żydowskiego pochodzenia, patronkę Europy, w 79. rocznicę jej śmierci w komorze gazowej niemieckiego obozu Auschwitz-Birkenau. Jednak ramy czasowe tego przedsięwzięcia nie zamyka data 9 sierpnia 2021 r., gdy wspomiana jest w Kościele św. Teresa Benedykta od Krzyża i obchodzona będzie kolejna rocznica jej męczeństwa.

Jak wyjaśnia w rozmowie zajmujący się merytoryczną pracą działu edukacyjnego CDiM ks. Manfred Deselaers, chodziło o sprowokowanie pewnego wysiłku duchowego. „Edyta Stein żyła w bardzo trudnych czasach, a w późniejszym okresie, już jako chrześcijanka, starała się wszystko przemodlić. Jeszcze jako nauczycielka, zanim wstąpiła do klasztoru, bardzo dużo się modliła. Poczułem, że my dziś także potrzebujemy takiej modlitwy, w której przedstawiamy Panu Bogu problemy naszego świata, także te globalne. Chodzi o to, by w tej perspektywie zobaczyć swoją rolę w tym wszystkim” – wyjaśnia kapłan.

„To wysiłek duchowy, wobec tego, co niektórzy określają utratą orientacji w Kościele” – zaznacza niemiecki ksiądz. „Jestem przekonany, że [Edyta Stein](#), patronka Europy, jest właściwą osobą, która może nam pomóc odnaleźć orientację. Ona ma coś do powiedzenia całej Europie” – tłumaczy i precyzuje, że adresatami projektu byli przede wszystkim chrześcijanie, ale także niewierzący.

Wśród orientacyjnych pytań, na które uczestnicy odpowiadali w krótkich klipach wideo były m.in.: „Czym Edyta Stein mnie inspiruje?”, „Gdzie dzisiaj widzę cierpienie i niebezpieczeństwo?”, „Co powinienem zrobić?” i „O co chcę prosić Boga?”.

Pomysłodawcy zebrali nadesłane wypowiedzi na specjalnej stronie internetowej.

Zdaniem ks. Deselaersa, z zamieszczonych w sieci swoistych świadectw jasno wynika, że Edyta Stein, dzięki swojemu wzorowi zaufania Chrystusowi, jest w stanie dać inspirację współczesnemu człowiekowi. „To widać we wszystkich tych filmach” – zapewnia.

Ks. Deselaers wyjaśnia, że wielu uczestników tej wirtualnej dyskusji akcentuje motyw poszukiwania, tak mocno obecny w myśli Edyty Stein. „Ona sama była szukająca, a my teraz jesteśmy szukającymi, różnie zakorzenionymi w Kościele. Edyta jest towarzyszką tego poszukiwania prawdy. Chodzi o prawdę otwartą na wymiar transcendentny, na Boga” – zauważa duchowny i jednocześnie wskazuje na inny wspólny aspekt tych wypowiedzi, zwracający uwagę na to, że Edyta starała się zrozumieć siebie poprzez relację z drugim człowiekiem.

„Jej otwartość na drugiego człowieka, innej wiary, innego przekonania jest dziś dla nas czymś bardzo ważnym” – stwierdza, przypominając, że Edyta Stein pracowała w czasie I wojny światowej jako pielęgniarka.

Ks. Manfred zauważa, że wiele osób widzi w św. Teresie Benedykcie dobrą nauczycielkę życia modlitewnego, przewodniczkę egzystencji skoncentrowanej nie na życiu materialnym, lecz duchowym – gotowej poświęcić bardzo dużo dla Prawdy.

Dla innych Edyta Stein jawi się jako ta, która przynosi odpowiedzi na osobiste dramaty i kryzysy.

Osobnym tematem, do którego niektórzy nawiązują w swych świadectwach, jest „ciemna noc wiary” – doświadczenie opisane w refleksji karmelitanki. „Edyta jest pomocą dla tych ludzi, którzy sami przechodzą przez noc. Patrząc wstecz, w perspektywie Auschwitz, odkrywamy, że była przygotowana na swój koniec. I dlatego ma nam dziś coś do powiedzenia” – podkreśla duszpasterz na zagranicę episkopatu niemieckiego.

Wśród autorów wypowiedzi zamieszczonych w filmach znaleźli się m.in.: abp Tomasz Peta z Astany w Kazachstanie, prof. dr Bernhard Grümme z Bochum, uczniowie Szkoły im. Edyty Stein w Erfurcie, członkowie Towarzystw im. Edyty Stein, Margie Kennedy z Dublinu, reprezentantki Wspólnoty Ewangelicznych Sióstr Marii z Darmstadt, działacze „Pax Christi” z Aachen, przedstawiciele Wspólnoty Jerozolimskiej w Kolonii, karmelitanka z Karmelu w Dachau, Yvelle Gabriel z Niemiec, młodzi z Fundacji „Młodzież spotyka Edytę Stein” w Echt, Cordula Haderlein z Hallstadt, parafianie z rosyjskiej parafii katolickiej pw. Świętej Trójcy w Taganrogu, ks. prałat Georg Austen z Paderborn, s. Raphaela Buscher OP z klasztoru dominikanek św. Magdaleny w Speyer.

Pośród nadesłanych głosów z Centrum Badań im. Edyty Stein Uniwersytetu im.

Adama Mickiewicza w Poznaniu o swej inspiracji karmelitańską męczennicą powiedzieli prof. Szczepan Cofta, prof. Anna Grzegorzczak, prof. Hanna Suchocka, prof. Kazimierz Ilski, prof. Małgorzata Grzywacz, dr Joanna Kiersztejn.

„Antykryzysowa filozofia Edyty Stein uwidoczniła się w wymiarze społecznym, ale i indywidualnym. Odnaleźć w niej można sposoby na wewnętrzne ucieszenie się, wyzbycie się lęku czy walki z depresją” – mówi w filmie prof. dr hab. Anna Grzegorzczak – kulturoznawca, dyrektor Rady Centrum Badań im. Edyty Stein.

„Podziwiam Edytę Stein z perspektywy mojego lekarskiego doświadczenia, szczególnie, gdy przyglądam się jej postawie w czasie I wojny światowej w szpitalu zakaźnym” – przyznaje prof. dr hab. Szczepan Cofta – naczelny lekarz Szpitala Przemienienia Pańskiego w Poznaniu, współpracownik Centrum Badań im. Edyty Stein. A prof. dr hab. Hanna Suchocka, prawnik, członek Rady Centrum Badań im. Edyty Stein, były premier i ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej wyznaje: „To, co wpisało się w moje wewnętrzne życie po spotkaniu z myślą Edyty Stein, i towarzyszy mi w chwilach trudnych i codziennych, to ufność i zawierzenie płynące z Boskiego dzieła stworzenia. To odniesienie nadaje sens całości naszemu życiu i czyni je zrozumiałym, a zarazem nieprzypadkowym”.

Szczegóły projektu znajdują się na stronie Centrum www.cdim.pl, w języku polskim, angielskim i niemieckim.

Edyta Stein urodziła się w 1891 r. w rodzinie żydowskiej we Wrocławiu. Studiowała filozofię w różnych niemieckich miastach. Podczas I wojny światowej była pielęgniarką Czerwonego Krzyża. Po ukończeniu studiów została ochrzczona w Kościele katolickim. Stała się znaną wykładowcą. Kiedy naziści doszli do władzy w Niemczech, wstąpiła do klasztoru karmelitanek i przybrała zakonne imię św. Teresy Benedykty od Krzyża. W 1942 roku została zamordowana w Auschwitz z powodu jej żydowskiego pochodzenia.

Jan Paweł II ogłosił Edytę Stein błogosławioną w czasie swej pielgrzymki do Niemiec 1 maja 1987 r. w Kolonii, a świętą – 11 października 1998 r. w Rzymie. Rok później ogłosił ją współpatronką Europy.

Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu powstało w 1992 r. w pobliżu byłego obozu Auschwitz. Jest to instytucja katolicka, założona przez kard. Franciszka

Macharskiego w porozumieniu z kardynałami Albertem Decourtraym z Lyonu, Jean-Marie Lustigerem z Paryża i Godfriedem Danneelsem z Brukseli, oraz przedstawicielami organizacji żydowskich.

Odbywają się w nim spotkania o charakterze edukacyjno-modlitewnym, seminaria, rozmowy z byłymi więźniami i wystawy. Centrum ma być formą uczczenia pamięci ofiar i ma przyczynić się do budowania w świecie wzajemnego szacunku, pojednania i pokoju.